

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ

ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ/ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ ЗА УЧЕБНАТА 2018/2019 ГОДИНА

I. Общи положения

II. Организиране и провеждане

III. Съдържание на олимпиадата

IV. Награди

V. Финансиране

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Националната олимпиада по *история и цивилизации/история и цивилизация* с поставя следните основни цели:

- Да стимулира и задълбочава интереса на учениците към историята;
- Да предоставя възможност за творческа индивидуална изява на учениците със задълбочени знания и практически умения в областта на историята;
- Да открива надарени деца с високо ниво на умения за обобщаване и осмисляне на историческото съдържание, заложено в учебните програми по *история и цивилизации/история и цивилизация*;
- Да стимулира участието на учениците в различни форми на извънкласна и извънучилищна дейност;
- Да съдейства за формиране на уважение към културно-историческото наследство;
- Да мотивира учителите за работа с ученици с изявени способности.

II. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ

Националната олимпиада по *история и цивилизации/история и цивилизация* се организира от Министерството на образованието и науката (МОН) съвместно с регионалните управления по образованието (РУО), Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и училищата. Тя се осъществява в съответствие с дейностите по

организиране и провеждане на ученическите олимпиади, регламентирани със Заповед № РД 09-2686 от 20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката.

Олимпиадата по *история и цивилизации/история и цивилизация* се провежда в три кръга – общински, областен и национален. В първите два кръга имат право да участват ученици от V до XII клас. До националния кръг на олимпиадата се допускат ученици от VII и XII клас.

Участието на учениците в олимпиадата по *история и цивилизации/история и цивилизация* се осъществява при спазване на изискванията на т. 10, т. 11, т. 12 и т. 13 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България през учебната 2018-2019 година, като декларациите се подават в училището, в което се обучава ученикът.

Графикът за провеждане на олимпиадата през учебната 2018/2019 г. се определя със заповед на министъра на образованието и науката.

Общинският кръг на Националната олимпиада по *история и цивилизации/история и цивилизация* се провежда до 20 януари 2019 г.

Областният кръг на Националната олимпиада по *история и цивилизации/история и цивилизация* се провежда в един ден – на 16 февруари 2019 г. от 09.00 часа.

Националният кръг на олимпиадата се провежда на два етапа – на 20 и 21 април 2019 година, в гр. Копривщица, при домакинството на РУО – София–регион.

Писменият изпит за общинския и областния кръг е с времетраене:

- два астрономически часа за учениците от V до VII клас;
- три астрономически часа за учениците от VIII до XII клас.

Писменият изпит за националния кръг е с времетраене:

- три астрономически часа за учениците от VII клас;
- четири астрономически часа за учениците от XII клас.

Проверката на знанията и уменията се извършва в писмен вид на общинския, на областния и на първия етап от националния кръг. Вторият етап от националния кръг представлява събеседване на допуснатите ученици с членовете на Националната комисия.

Писмените работи на учениците от VII и XII клас на областния и националния кръг са анонимни.

Националната комисия се утвърждава със заповед на министъра на образованието и науката.

В националната комисия участват представители на академичната общност и учители по история и цивилизации.

Членовете на Националната комисия:

- не предоставят обучение на ученици за участие в олимпиади срещу заплащане, ако то е от името и за сметка на учениците, включително и със средства на училищното настоятелство;
- декларират отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за обективно оценяване и за неразпространение на информация, свързана с тестовите задачи и темите, преди тяхното официално обявяване.

При получаване на заповедта за участие в Националната комисия членовете удостоверяват посочените обстоятелства с декларация.

Националната комисия:

- Разработва регламент за организиране и провеждане на олимпиадата;
- Изготвя тестовите задачи и темите за областния и националния кръг;
- Съставя критериите за оценяване на областния и националния кръг;
- Извършва окончателното оценяване на участниците, предложени от областните комисии за национален кръг;
- Попълва оценъчна карта за арбитраж за всяка от работите на учениците, които са предложени от областните комисии за участие в националния кръг, но не са допуснати до участие от Националната комисия;
- Представя в МОН окончателен протокол за допуснатите за националния кръг ученици и техните резултати в срок не по-късно от 10 работни дни преди датата на националния кръг;
- Оценява знанията, уменията и компетентностите на участниците в националния кръг, като проверява писмените работи на участниците в първия етап и провежда събеседване с участниците, допуснати до втория етап на националния кръг;
- Представя за утвърждаване в МОН протоколи, включващи имената, селището, училището, класа и окончателните резултати на участниците в срок до 10 работни дни след провеждането на националния кръг.

Координацията на дейностите на Националната комисия се осъществява от експерта по история и цивилизации в МОН.

ОБЩИНСКИ КРЪГ (до 16.01.2019 г.)

Общинският кръг на олимпиадата се организира и провежда съгласно дейностите в раздел II, т. 1 на Приложение № 1 за организирането и провеждането на ученическите олимпиади, регламентирани със Заповед № РД 09-2686 от 20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката.

Изпитните варианти за общинския кръг се разработват на основата на учебните програми за задължителна и профилирана подготовка за съответните класове от училищни комисии, определени със заповед на директора.

Форматът за общинския кръг включва:

- задачи със свободен отговор за хронология, понятия, работа с текст, изображение и карта – 60 т. за V-VII клас и 50 т. за VIII-XII клас;
- задача за създаване на писмен текст със съответстващия ѝ брой точки – 20 т. за V-VII клас и 30 т. за VIII-XII клас;
- максималният общ брой точки – 80.

Всяка писмена работа се проверява от двама оценители, членове на училищната комисия. При проверката всеки оценител отбелязва броя на точките встрани на всяка задача, а след писмения текст записва рецензия, с която аргументира поставените точки. Крайният брой точки за всяка писмена работа е средноаритметичен от точките на двамата оценители.

Училищните комисии в срок до 7 работни дни от датата на провеждането изготвят и предават съответните протоколи на РУО, съгласно Приложение 1 (II, т. 1.7 и т. 1.8) към Заповед № РД 09-2686 от 20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката.

За участие в областния кръг се допускат ученици, които са получили не по-малко от 60 точки.

Популяризирането на резултатите от общинския кръг на олимпиадата по *история и цивилизации/история и цивилизация* става съгласно Приложение 1 (V) към Заповед № РД 09-2686 от 20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката за провеждане на ученическите олимпиади и национални състезания през учебната 2018/2019 година.

ОБЛАСТЕН КРЪГ (16.02.2019 г. – начало 09.00 часа)

За провеждане на областния кръг на олимпиадата началникът на РУО назначава със заповед областните комисии и определя градовете, училищата домакини и квесторите.

Областните комисии са ангажирани с:

- организиране и провеждане на съответния кръг;
- проверка и оценка на писмените работи.

Областната комисия за организиране и провеждане на олимпиадата се председателства от експерт в РУО (или координатор – учител по *история и цивилизации/история и цивилизация*), като включва експерти, директори, учители, служители. Областната комисия по проверка и оценка на писмените работи се председателства от експерта по ОНГОР в РУО (или координатор – учител по *история и цивилизации/история и цивилизация*). Засекретяват се само писмените работи на явилите се ученици в VII и XII клас. Не се допускат учители на ученици, чиито писмени работи се оценяват, да участват в засекретяването и разсекретяването.

Тестовите задачи и темите за областния кръг се изготвят от Националната комисия.

Максималният общ брой точки за всички класове е 80.

Изпитният вариант за учениците от V до VII клас включва:

- задачи със свободен отговор за хронология, понятия, работа с текст, изображение и карта – 60 т.;
- задача за създаване на писмен текст – 20 т.;

Изпитният вариант за учениците от VIII до XII клас включва:

- задачи със свободен отговор за хронология, понятия, работа с текст, изображение и карта – 50 т.;
- задача за създаване на писмен текст – 30 т.;

Вариантите за съставяне на писмен текст са:

- анализ на исторически документи;
- анализ на изображения;
- комбинация от исторически документ, изображение или историческа карта;
- отговор на исторически въпрос.

На областния и националния кръг за всички участници ще бъде даден само един от тези три варианта.

Всяка писмена работа се проверява от двама оценители, членове на областната комисия. При проверката всеки оценител отбелязва броя на точките встрани на всяка задача, а след писмения текст записва рецензия, с която аргументира поставените точки.

За участие в националния кръг се предлагат ученици от VII и XII клас, които са получили не по-малко от 60 точки.

Областната комисия изготвя в срок до 7 работни дни от състезателния ден:

- протоколите за явилите се ученици и техните резултати;
- протоколите за учениците от VII и XII клас, предложени за участие в националния кръг, и техните резултати само по фиктивни номера, като писмените работи не се разсекретяват.

Началникът на РУО заверява двата протокола с подпис и печат, прилага към тях писмените работи на предложените за участие в националния кръг на олимпиадата ученици заедно с малките пликчета с имената им и в срок до 7 работни дни от състезателния ден ги изпраща в МОН на адрес: 1000 София, бул. „Княз Дондуков“ 2А и по електронната поща до експерта по *история и цивилизации* в дирекция СПУО.

Националната комисия извършва окончателно оценяване на писмените работи на учениците, предложени за участие в националния кръг. В резултат на оценяването Националната комисия има право да:

- потвърди оценката, получена на областния кръг;
- постави нова оценка, която е окончателна.

След оценяване на писмените работи Националната комисия:

- разсекретява само работите на учениците, класирани за национален кръг, и представя в МОН окончателен протокол за класираните за националния кръг ученици и техните резултати в срок не по-късно от 10 работни дни преди датата на националния кръг;
- връща неразсекретените писмени работи с оценъчните карти към тях на некласираните на национален кръг ученици в съответното РУО.

Протоколите за учениците, класирани за националния кръг на олимпиадата, се изпращат до РУО.

След получаване на неразсекретените писмени работи на некласираните ученици областните комисии разсекретяват всички писмени работи.

Популяризирането на резултатите от областния кръг на олимпиадата по *история и цивилизации/история и цивилизация* става съгласно Приложение 1(V) към Заповед № РД 09-2686 от 20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката за провеждане на ученическите олимпиади и национални състезания през учебната 2018/2019 година.

НАЦИОНАЛЕН КРЪГ (19 – 21.04.2019 г.)

Националният кръг се провежда на два етапа, в два последователни дни – на 20 и 21 април 2019 г., в гр. Копривщица, при домакинството на РУО – София–регион.

Класираните за националния кръг ученици се придружават от учител по *история и цивилизации/история и цивилизация* по преценка на директора на училището.

В срок до **12.04.2019** г. експертът по ОНГОР в РУО (или координатор – учител по *история и цивилизации/история и цивилизация*) уведомява учениците, определени да участват, както и техните учители и директори за мястото, часа и необходимите ученически пособия, разрешени за ползване.

Изпитните варианти за националния кръг се изготвят от Националната комисия.

ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ КРЪГ

За учениците от VII клас:

1. Първият етап от националния кръг представлява писмен изпит, който включва:
  - задачи със свободен отговор за хронология, понятия, работа с текст, изображение и карта – 75 т.
  - задача за създаване на писмен текст със съответстващия ѝ брой точки – 25 т.
  - максималният общ брой точки – 100.
2. До втория етап от националния кръг се допускат учениците с оценка не по-ниска от отличен 5,50 на първия етап. Вторият етап представлява събеседване с членовете на Националната комисия, при което учениците защитават своите знания и показват историческа култура.

За учениците от XII клас:

1. Първият етап от националния кръг представлява писмен изпит, който включва:
  - задачи със свободен отговор за хронология, понятия, работа с текст, изображение и карта – 70 т.
  - задача за създаване на писмен текст със съответстващия ѝ брой точки – 30 т.
  - максималният общ брой точки – 100.
2. До втория етап се допускат учениците с оценка не по-ниска от отличен 5,50 на първия етап. Вторият етап представлява събеседване с членовете на Националната комисия, при което учениците защитават своите знания и показват широка историческа култура.

Критерии за оценяване на писмените работи и представянето при събеседването:

- Познаване на историческите факти;
- Разбиране, точно обяснение и използване на понятията;
- Критично отношение към разнообразните исторически източници;
- Използване на хронологически и пространствени ориентири при обяснение на историческите събития, явления и процеси;
- Оценяване на дейността на историческите личности – държавници, политици, църковни, културни и стопански дейци;
- Изразяване на лично отношение към културно-историческите събития, явления и процеси;
- Точно и ясно формулиране на тезите;
- Логическа последователност на изложението;
- Подходящ и убедителен подбор на аргументите;
- Изчерпателни и задълбочени изводи и обобщения.

На първия етап Националната комисия поставя оценка:

- отличен (6) на учениците, получили от 90% (включително) до 100% от средния брой точки на първите трима;
- отличен (5,75) на учениците, получили от 85% (включително) до 89% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- отличен (5,50) на учениците, получили от 75% (включително) до 84% (включително) от средния брой точки на първите трима.

На втория етап Националната комисия поставя оценки от среден (3,00) до отличен (6) на основата на посочените по-горе критерии за оценяване.

Крайната оценка на всеки участник е средноаритметична от оценките, получени на двата етапа.

Националната комисия изготвя:

- протокол за явилите се ученици и техните окончателни резултати;
- протокол за учениците от XII клас, които са получили оценка отличен (6,00) и следва да бъдат удостоени със званието „лауреат“ на олимпиадата.

Популяризирането на резултатите от националния кръг на олимпиадата по *история и цивилизации/история и цивилизация* става съгласно Приложение 1(V) към Заповед № РД 09-2686 от 20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката за провеждане на ученическите олимпиади и национални състезания през учебната 2018/2019 година.

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЛИМПИАДАТА

Учебното съдържание, върху което се определят тестовите задачи и темите за учениците от V, VI, VII, VIII и IX клас, е в съответствие с действащите учебните програми за задължителна подготовка по *история и цивилизации*. За учениците от X, XI и XII клас те се формулират в съответствие с учебните програми за задължителна и профилирана подготовка по *история и цивилизация*.

За учениците в VII клас във всички видове училища темите и задачите за националния кръг се определят върху цялата учебна програма по *история и цивилизации* за VII клас за задължителна подготовка.

За учениците в XII клас във всички видове училища темите и задачите за националния кръг се определят върху цялата учебна програма по *история и цивилизация* за XI клас за задължителна и профилирана подготовка.

При подготовката си участниците в олимпиадата и техните учители трябва да обърнат внимание на очакваните резултати и на специфичните методи и форми за оценяване в учебните програми по *история и цивилизации/история и цивилизация*.

IV. НАГРАДИ

На учениците, получили оценка отличен (6) от националния кръг на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава документ, удостоверяващ статута им на лауреати на Националната олимпиада съгласно § 2 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България и чл. 33, чл. 35 и чл. 36 от Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите.

На учениците, получили оценка отличен (от 5,50 до 6) от националния кръг на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава служебна бележка, която да послужи за приемането им във висши училища при решение на съответното висше училище.

Учениците от VII клас с оценка от мн. добър 5,00 до отличен 6,00 включително от националния кръг на олимпиадата, получават правото да участват в класирането в Националната гимназия за древни езици и култура „Константин-Кирил Философ“, София,

както и в други училища при решение на съответното училище. За целта МОН изпраща протокол с имената и резултатите на класиралите се ученици от националния кръг.

На учениците от VII клас, класирали се на първо, второ или трето място на националния кръг на олимпиадата, МОН връчва индивидуални грамоти.

Учениците, участвали на националния кръг, получават грамота за участие, подписана от председателя на Националната комисия.

V. ФИНАНСИРАНЕ

МОН осигурява финансово дейностите на Националната комисия, вкл. и командировъчните разходи на Националната комисия и на експерта от МОН за националния кръг.

Финансовите средства за дейностите по организирането и провеждането на олимпиадата, с изключение на дейностите по т. 1 от раздел IV на Приложение № 1 за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания през учебната 2018/2019 година, могат да се осигуряват от общини, министерства, юридически лица с нестопанска цел и други лица и организации.

Командировъчните разходи на учениците и техните ръководители са за сметка на изпращащата страна.